

ПСИХОЛОГІЯ СІМ'Ї

Кафедра психології та соціальної роботи

Компетентності	Результати навчання	Форми освітнього процесу	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
1	2	3	4	5	6	7	8
<p>- Здатність використовувати про основні закони та закономірності розвитку сім'ї в історигенезі.</p> <p>-Здатність використовувати емпіричні методи, психодіагностичні методи, які використовуються при наданні психологічної допомоги сім'ї.</p> <p>-Здатність використовувати набуті знання для оцінки актуального психологічного стану сім'ї та надання їй допомоги.</p> <p>-Здатність використовувати знання з психології шлюбно – сімейних стосунків, як галузі психологічної науки.</p>	<p>-Володіти понятійнокатегоріальним апаратом психології сім'ї.</p> <p>-Знати роботу з дисфункціональними сім'ями.</p> <p>-Вміти аналізувати причини сімейних конфліктів та психологічні проблеми, спричинені розлученням.</p>	<p>Навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи.</p>	<p>Лекції, практичні заняття, консультації.</p>	<p>Опрацювання навчальних матеріалів.</p> <p>Підготовка виступів і презентацій, аналіз конкретних ситуацій, участь у дискусіях.</p> <p>Виконання дидактичних тестів.</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, проблемний виклад, частковопошуковий, дослідницький.</p>	<p>Навчальна література, мультимедійні засоби, комп'ютери, інформаційно-комунікаційні системи, бібліотечні фонди, мережа Інтернет.</p>	<p>Тестування; усне і письмове опитування; виступи на практичних заняттях.</p> <p>Підготовка та демонстрація презентацій.</p> <p>Критерії: правильність, цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість відповіді;</p> <p>осмисленість, обсяг, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість знань; самостійність оцінних суджень.</p>

Розділ 1. Вступ в психологію сім'ї

Психологія сім'ї — розділ психології, який вивчає сутність та еволюцію подружніх стосунків, особливостей виховання, становлення, стабілізації і розпаду, що описує характеристики сім'ї в історичному, соціально-психологічному та індивідуально-психологічному контекстах.

- **Предмет** — специфіка психологічного будову до вивчення сім'ї як системи міжособистісних зв'язків. Її структура (станова-рольові роляції) та функції (розвиток індивідуальності, набуття певних вмінь, суспільств і приналежності його до життєвого суспільства).
- **Об'єкт** — сім'я в системі родинних зв'язків.
- **Методи вивчення сім'ї**
 - науково-дослідні, спрямовані на неперервне розширення даних, що розширюють професійні знання психолога-практика;
 - діагностичні, за допомогою яких отримується інформація про наявність чи відсутності проблем у певній сім'ї;
 - корекційно-діагностичні, або психокорекційні, спрямовані на виконання форм і змісту корекційної роботи з сім'єю.

До основних функцій сучасної сім'ї належать: • репродуктивна; • виховна; • господарсько-побутова; • економічна; • первинного соціального контролю; • духовного обслуговування; • соціально-статусна; • дозвілля; • рекреаційна; • виховна; • сексуальна; • соціального зв'язку.

Функціональна сім'я

- Проблеми виховання і виховання.
- Завоювання свободи.
- Стан членів сім'ї як соціальної одиниці.
- Членів сім'ї виховують відповідно своїм потребам.
- Члени сім'ї працюють на одне і те саме.
- Рольова функція виборюється.
- Поняття протидіє на чужу волю.
- Триває між сім'єю і родинним колом.

Дисфункціональна сім'я

- Збереження проблеми подружнього життя.
- Виховання членів сім'ї.
- Завоювання свободи членів сім'ї.
- Конфліктність у взаєминах.
- Невідповідність ролей членів сім'ї.
- Немає особистості членів сім'ї.
- Не працює функція протидії.
- Схожість до поведінки членів сім'ї.
- Абсолютизація членів сім'ї.

Розділ 3. Процеси розпаду та чинники дестабілізації шлюбно-сімейних стосунків

Фактори, що впливають на стабільність шлюбу

- 1. Матеріальна безпека (проблема збереження шлюбного шлюбу).
- 2. Рольові функції чоловіка (влада, авторитет, моральна відповідальність).
- 3. Соціально-економічні умови шлюбного життя.
- 4. Психологічний розвиток членів сім'ї.
- 5. Матеріальна безпека членів сім'ї.
- 6. Члени сім'ї повинні бути щасливими.
- 7. Духовно-моральні цінності (власні цінності членів сім'ї).
- 8. Високий рівень освіти.
- 9. Високий рівень життя.
- 10. Високий рівень духовності членів сім'ї.

Основні причини виникнення сімейних конфліктів

- 1. Невідповідність поведінки членів сім'ї до вимог членів сім'ї (власних, нормативних і т.д.).
- 2. Наявність протилежних інтересів, протилежна необхідність для виконання потреби одного з членів сім'ї (наприклад, грошей).
- 3. Авторитарний, авторитетний чи авторитарно-авторитетний член сім'ї.
- 4. Наявність протилежних інтересів, протилежна необхідність виконання потреби одного з членів сім'ї (наприклад, грошей).
- 5. Авторитарна поведінка членів сім'ї.
- 6. Складність дисциплінарних питань і членів сім'ї.

Сім'я — це особи, які спільно проживають, поєднують спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки.

Шлюб — суспільно визнаний і санкціонований зв'язок, чи законним проявом якого, який має на меті створення сім'ї, її ліквідація в суспільстві.

Класифікація сімей

- **За складом членів сім'ї**
 - Шлюбна сім'я
 - Сім'я з 11 членів
 - Сім'я з 12 членів
- **За структурою взаємин членів сім'ї**
 - Авторитарна
 - Авторитарно-авторитетна
 - Авторитетна
 - Авторитарно-авторитетна
- **За типом сім'ї та її функціями**
 - Сім'я з дітьми
 - Сім'я з дітьми та дітьми
 - Сім'я з дітьми та дітьми

Історичні типи шлюбів

- **Трудовий шлюб** — шлюбний зв'язок між двома людьми, який розпадає без подружніх зв'язків.
- **Партнерський шлюб** — шлюбний зв'язок між двома людьми, який розпадає без подружніх зв'язків.
- **Партнерський шлюб** — шлюбний зв'язок між двома людьми, який розпадає без подружніх зв'язків.

Розділ 2. Подружні відносини.

Дані за шлюбно-сімейні стосунки.

За даними ВООЗ, лише 10% подружнього життя є обумовленою генетикою, 10% — здоров'ям, 20% — економічними умовами, в той час, як 60% обумовлено шлюбними відносинами і зв'язками.

Підставою виділення стадій стали типові завдання, вирішення яких необхідно для розвитку сім'ї.

1. Прийняття та освоення подружніх ролей (діада).
2. Поява в родині дітей (тріада).
3. Сім'я з дітьми дошкільниками (вік старшої дитини від 2 років до 6 років). Перехід до чотиричленної тріади.
4. Сім'я з дітьми молодшого шкільного віку (вік старшої дитини від 6 років до 13 років).
5. Сім'я з підлітками (старша дитина від 13 до 20 років).
6. Походження молодих поколінь з родини.
7. Період від шлюбного життя до виходу на пенсію.
8. Старіння членів сім'ї (від виходу на пенсію до смерті).

Життєвий цикл сім'ї Е. Дювала
(періодизація свідчить про дитячу підсистему сім'ї)